

PAZAR ANALİZİ ÇALIŞMALARI

SABİT ŞEBEKEDEN ÇAĞRI BAŞLATMA PAZARI **Toptan Hat Kiralama Yükümlülüğü**

Kamuoyu Görüşü
Alınmasına İlişkin Doküman

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

KASIM 2013
ANKARA

Toptan Hat Kiralama Yükümlülüğü

Sabit Telefon Hizmeti (STH) işletmecilerinin abonelerinin sabit şebeke işletmecisi ile olan ilişkisini tamamen sona erdirerek sadece STH işletmecisinin abonesi olabilmesi ve dolayısıyla erişim ve arama hizmetlerinin ilgili STH işletmecisi tarafından abonelere birlikte sunulabilmesi için sabit şebeke işletmecisine toptan hat kiralama (THK) yükümlülüğünün getirilmesi gerekmektedir. Böylece pazardaki rekabet koşullarının daha etkin hale getirilmesi, STH işletmecilerinin EPG sahibi işletmecinin ürünlerine karşı kendi ürün ve tarifelerini geliştirebilmeleri, erişim ve arama hizmetlerinin birlikte sunulduğu paket ürünlerle rekabet edebilmeleri mümkün hale gelebilecektir.

Elektronik Haberleşme Kanunu (EHK)’nun 15’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (ğ) bendinde “yeniden satış amacıyla hizmetlerin toptan seviye sunulması” elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulması için girdi teşkil eden ‘erişim’ hizmetleri kapsamında sayılmıştır. Aynı Kanunun 16’ncı maddesinin 1’inci fıkrasında: “*Erişim yükümlülükleri ve yükümlülüğün kapsamı Kurum tarafından belirlenir. Kurum; bir işletmecinin diğer bir işletmecinin bu Kanunun 15’inci maddesinde belirtilen hususlarda erişimine izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde erişim için makul olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engelleyeceğine veya ortaya çıkacak durumun, son kullanıcıların aleyhine olacağına karar vermesi halinde, söz konusu işletmeciye diğer işletmecilerin erişim taleplerini kabul etme yükümlülüğü getirebilir.*” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda alternatif işletmecilerin taşıyıcı seçimi (TS) ve taşıyıcı ön seçimi (TÖS) yöntemlerine dayalı arama hizmeti ile birlikte abonelere sabit şebekeye erişim hizmetini de sunabilmesi ve müşterinin tamamen alternatif işletmecinin müşterisi haline gelmesi, böylece alternatif işletmecilerin yerleşik işletmeciyile rekabet edebilecek hizmetler sunabilmeleri açısından THK hizmeti sunma yükümlülüğünün erişim yükümlülüğünün bir türü ve unsuru olarak getirilmesinin önemli ve gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu noktada, mevcut rekabet aksaklıklarının giderilmesi için Pazar Analizi Yönetmeliği’nin ‘Yükümlülüklerin getirilmesi’ başlıklı 10’uncu maddesinin 5’inci fıkrası¹ gereğince söz konusu yükümlülüğün EPG’ye sahip işletmeci olan Türk Telekom’a getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

¹ Söz konusu Yönetmelik hükmü “*Kurum, mevcut ya da muhtemel bir rekabet sorununun çözümüne yönelik olarak ilgili pazar analizini yenilemeksizin; konuya ilişkin objektif nedenlere dayalı gerekçelerini belirtmek suretiyle ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip olan işletmeciye ilave yükümlülük veya yükümlülükler getirebilir.*” şeklinde düzenlenmiştir.

Avrupa Birliği Komisyonu (Komisyon) hangi piyasalarda öncül düzenleme yapılacağına ilişkin tavsiye kararlarında genel anlamda ilk düzenlenecek piyasanın, dikey hiyerarşinin en üst seviyesinde toptan pazar olduğunu belirtmektedir. Nitekim Komisyon tarafından 2007 yılında yayımlanan Tavsiye Kararında, perakende pazarın ancak ilgili toptan pazardaki düzenlemeye rağmen rekabetçi bir yapıya ulaşamadığı durumda doğrudan düzenlemeye tabi olabileceği ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, hâlihazırda, Kurumumuz tarafından “Sabit Telefon Şebekesine Erişim” piyasasında düzenlenen THK yükümlüğünün, STH işletmecilerinin etkin ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında abonelerine hizmet verebilmelerini teminen ve etkin rekabetin tesisini sağlayacak ilave tedbirler ile birlikte Toptan Şebekede Çağrı Başlatma Pazarı kapsamında da uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

Bu yaklaşımın önemi THK sayesinde STH müşterisi olan abonelerin aylık sabit ücretleri de alternatif işletmeciye ödeyerek çift fatura alma zorunluluğundan tamamen kurtulması yanında THK'nın topyekün ses hizmetlerinin rekabetçi ve farklı paketler dâhilinde sunulması için oynadığı rolden kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda, söz konusu yükümlülüğün muadili/tamamlayıcısı olan Yerel Ağın Paylaşımına Açılması (YAPA) modelinin ülkemiz genişbant piyasasında kullanılma oranı yaklaşık olarak %0.3 olup, bu yönüyle de THK hizmetinin önünün açılması gereklilik arz etmektedir. Açıklanan nedenlerle, THK'nın işbu pazar kapsamında getirilen TS ve TÖS yükümlülüklerini tamamladığı ve bunlarla birlikte perakende ses hizmetlerinin önemli bir girdisini teşkil ettiği göz önünde bulundurularak Sabit Şebekede Çağrı Başlatma Pazarında düzenlenmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

Öte yandan, THK, hâlihazırda Kurumumuz tarafından onaylanarak yürürlüğe giren Türk Telekom Referans Arabağlantı Teklifi kapsamında belirli bir hizmet seviyesi taahhüdüyle sunulmakta olup mevcut yapının devamı için de “Sabit Şebekede Çağrı Başlatma Piyasası”nda EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenen Türk Telekom'a getirilen tüm yükümlülüklerin THK için de geçerli olması büyük önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra; yukarıda zikredilen önem derecesi ve kapsamı göz önünde bulundurularak söz konusu hizmetin sunumunda ortaya çıkabilecek pazar aksaklıklarının ortadan kaldırılması ve olası fiyat bazlı rekabet sorunlarının önlenmesi amacıyla fiyat sıkıştırması yükümlülüğünün tarife kontrolü kapsamında getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Soru :

Toptan Hat Kiralama Yüklölülüğüne ilişkin olarak yukarıda yer verilen değerlendirmelere katılıyor musunuz?

İletişim Bilgileri

Adres : Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu,
Yeşilırmak Sokak, No:16, 06430 Demirtepe, Ankara

Telefon : 0 312 294 72 38, 0 312 294 70 65

Faks : 0 312 294 71 65

E- posta : hbasaran@btk.gov.tr, mileri@btk.gov.tr